

У Х В А Л А
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ковальчука Сергія Яковича щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів статті 2 Закону України „Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи“

м. К и ї в
2 грудня 2021 року
№ 170-2(П)/2021

Справа № 3-204/2021(420/21)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Сліденко Ігор Дмитрович (голова засідання),
Головатий Сергій Петрович (доповідач),
Лемак Василь Васильович,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ковальчука Сергія Яковича щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів статті 2 Закону України „Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи“ від 8 липня 2011 року № 3668–VI (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 12–13, ст. 82) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Головатого С.П. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Ковальчук Сергій Якович як суб'єкт права на конституційну скаргу (далі – Заявник) звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 18/420 від 8 листопада 2021 року) визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), приписи статті 2 Закону України „Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи“ від 8 липня 2011 року № 3668–VI зі змінами (далі – Закон).

Приписами статті 2 Закону встановлено, що максимальний розмір пенсії (крім пенсійних виплат, що здійснюються з Накопичувального пенсійного фонду) з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, призначеної (перерахованої) відповідно до Митного кодексу України, законів України „Про державну службу“, „Про прокуратуру“, „Про статус народного депутата України“, „Про Національний банк України“, „Про Кабінет Міністрів України“, „Про дипломатичну службу“, „Про службу в органах місцевого самоврядування“, „Про судову експертизу“, „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“, „Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів“, „Про наукову і науково-технічну діяльність“, „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“, „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування“, „Про пенсійне забезпечення“, Постанови Верховної Ради України „Про затвердження Положення про помічника-консультанта народного депутата України“ від 13 жовтня 1995 року, не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність; тимчасово, по 31 грудня 2017 року, максимальний розмір пенсії (крім пенсійних виплат, що здійснюються з Накопичувального пенсійного фонду) або щомісячного довічного грошового

утримання (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною), призначених (перерахованих) відповідно до Податкового кодексу України, Митного кодексу України, законів України „Про державну службу“, „Про прокуратуру“, „Про статус народного депутата України“, „Про Національний банк України“, „Про Кабінет Міністрів України“, „Про дипломатичну службу“, „Про службу в органах місцевого самоврядування“, „Про судову експертизу“, „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“, „Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів“, „Про наукову і науково-технічну діяльність“, „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“, „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування“, „Про пенсійне забезпечення“, „Про судоустрій і статус суддів“, Постанови Верховної Ради України „Про затвердження Положення про помічника-консультанта народного депутата України“ від 13 жовтня 1995 року, не може перевищувати 10740 гривень.

Заявник вважає, що оспорювані приписи Закону не відповідають приписам частини п’ятої статті 17, статті 22 Конституції України, та стверджує, що «обмеження максимального розміру пенсії та призупинення виплати призначеної пенсії особам, яким право на пенсійне забезпечення встановлене Законом України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“ № 2262, порушує суть конституційних гарантій щодо безумовного забезпечення соціального захисту осіб, передбачених частиною п’ятою статті 17 Конституції України, які зобов’язані захищати суверенітет, територіальну цілісність і недоторканність України».

Обґрунтовуючи свою позицію щодо неконституційності оспорюваних приписів Закону, Заявник цитує приписи статей 17, 22 Конституції України та посилається на судові рішення в його справі.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів випливає таке.

Заявник перебуває на обліку в Головному управлінні Пенсійного фонду України в Харківській області та з квітня 2010 року отримує пенсію за вислугу років, призначену відповідно до Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“ від 9 квітня 1992 року № 2262–XII зі змінами.

Головне управління Пенсійного фонду України в Харківській області (далі – Управління), здійснюючи в 2020 році перерахунок призначеної пенсії Заявника, обмежило на підставі статті 2 Закону розмір перерахованої пенсії десятьма прожитковими мінімумами, установленими для осіб, які втратили працездатність.

2.1. У зв'язку з цим Заявник звернувся до Харківського окружного адміністративного суду з позовом, у якому просив: визнати протиправними дії Управління щодо обмеження розміру перерахованої Заявникові пенсії максимальним розміром; зобов'язати Управління виплачувати Заявникові перераховану пенсію без обмеження її максимальним розміром.

Харківський окружний адміністративний суд рішенням від 25 березня 2021 року відмовив у задоволенні адміністративного позову Заявника до Управління.

2.2. Заявник оскаржив в апеляційному порядку рішення Харківського окружного адміністративного суду від 25 березня 2021 року.

Другий апеляційний адміністративний суд постановою від 25 червня 2021 року апеляційну скаргу Заявника залишив без задоволення, а рішення суду першої інстанції – без змін, вказавши, зокрема, що „з огляду на те, що <...> перевищення [розміру перерахованої пенсії] стало результатом перерахунку в період дії загальної норми частини першої статті 2 Закону № 3668–VI, то до регулювання спірних правовідносин слід застосовувати положення вказаної статті, яка встановлює обмеження пенсії десятьма прожитковими мінімумами,

установленими для осіб, які втратили працездатність. Вказані положення Закону № 3668–VI неконституційними не визнавалися, є чинними, а тому обов'язкові для застосування“, що „постанова набирає законної сили з дати її прийняття та не підлягає касаційному оскарженню, крім випадків, передбачених п. 2 ч. 5 ст. 328 КАС України“.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду, здійснивши аналіз касаційної скарги Заявника, не встановив випадків для відкриття касаційного провадження, визначених пунктом 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу адміністративного судочинства України, та ухвалою від 5 серпня 2021 року відмовив у відкритті касаційного провадження, оскільки касаційну скаргу подано на судові рішення, яке не підлягає касаційному оскарженню.

Таким чином, остаточним судовим рішенням у справі Заявника, яким його справу вирішено по суті, є постанова Другого апеляційного адміністративного суду від 25 червня 2021 року.

3. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно зі статтею 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону, та якщо з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі положення), сплинуло не більше трьох місяців (абзац перший, пункт 2 частини першої).

3.1. Остаточне судові рішення у справі Заявника набрало законної сили 25 червня 2021 року, а звернувся він до Конституційного Суду України з конституційною скаргою 4 листопада 2021 року, тобто поза межами строку, встановленого для подання конституційної скарги.

Отже, Заявник не дотримав вимог пункту 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ковальчука Сергія Яковича щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів статті 2 Закону України „Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи“ від 8 липня 2011 року № 3668–VI зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**